

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ЖУРНАЛІСТИКА»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності С7 «Журналістика»

галузі знань С«Журналістика»

Кваліфікація: бакалавр журналістики

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка**

Голова вченої ради

_____ / Соболев Є.Ю./
(протокол № 10 від «22» квітня 2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2024 р.

Ректор

Соболев Є. Ю.

(наказ № 78/1-ун від 22 квітня 2024 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності С7 «Журналістика»
галузі знань: С «Журналістика»

РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою ОП

керівник робочої групи: кандидат наук

із соціальних комунікацій, доцент,

доцент кафедри української філології та журналістики

ЦДУ ім. В. Винниченка

О.О. Гундерук _____

протокол № _____ від _____ квітня р.

СХВАЛЕНО

На засіданні кафедри української філології та журналістики

ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, доктор філологічних наук, доцент

О.Л. Кирилюк _____

Протокол № _____ відквітня р.

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету української філології,

іноземних мов та соціальних комунікацій

ЦДУ ім. В. Винниченка

_____ О. М. Габелко

протокол № _____ від _____ квітня р.

ПОГОДЖЕНО

уповноважена особа відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка

кандидат економічних наук,

доцент О.П. Панченко _____

« ____ » _____ 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С7 «Журналістика» галузі знань С «Журналістика» (далі – ОП).

Враховуючи специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування, ОП розроблена з урахуванням вимог:

Законів України «[Про освіту](#)», «[Про вищу освіту](#)» та «[Про повну загальну середню освіту](#)» постанов Кабінету Міністрів України «[Про затвердження Національної рамки кваліфікацій](#)», «[Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності](#)», спирається на нормативні документи, які визначають розроблення складових системи стандартів вищої освіти та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти України, на підставі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України № [600](#) від 01.06.2017 (зі змінами, внесеними згідно наказів МОН України від 30.04.2020 № [584](#) та від 03.04.24 № [441](#)).

[Стандарту вищої освіти України](#): перший (бакалаврський) рівень, галузь знань С7 Журналістика, спеціальність С Журналістика (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 864).

Розроблено робочою групою у складі:

1. Гундерук Олександра Олександрівна – керівник робочої групи (*гарант освітньої програми*), кандидат наук із соціальних комунікацій зі спеціальності 27.00.04 - теорія та історія видавничої справи та редагування, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики;
2. Фенько Наталія Миколаївна – член робочої групи, кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 - українська література, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики;
3. Пикалюк Роман Володимирович – член робочої групи, кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики;
4. Сідорова Олена Федорівна – член робочої групи, директорка газетного видання «Кіровоградська правда»;
5. Бегер Ірина Віталіївна – член робочої групи (представник від здобувачів освіти) здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 061 «Журналістика», студентка групи Ж22Б факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів(додаються):

1. Сідорова Олена Федорівна – член робочої групи, директорка газетного видання «Кіровоградська правда»;
2. Кравченко Олена Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри права та соціально-економічних відносин Центральноукраїнського інституту розвитку людини Університету «Україна».

ОП використовується під час :

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (розроблення навчального плану, навчальних, робочих програм та силабусів навчальних дисциплін, програм навчальних та виробничих практик, атестації тощо);
- визначення змісту освіти в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; професійної орієнтації здобувачів освіти.

ОП встановлює:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття бакалаврського ступеня вищої освіти і строк навчання;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією ОП, та результатів їх навчання;
- інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- перелік і обсяг обов'язкових освітніх компонентів;
- структурно-логічну схему ОП;
- форми атестації здобувачів освіти;
- вимоги професійних стандартів;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Користувачі ОП:

- здобувачі освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності зі спеціальності С7 «Журналістика» галузі знань: С «Журналістика»;
- науково-педагогічні та педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів зі спеціальності С7 «Журналістика» галузі знань С «Журналістика»;
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка й інші.

Ця ОП не може бути повністю або частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

**1. Профіль освітньої програми «Журналістика» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності С7 Журналістика
галузь знань С Журналістика**

1 – Загальна інформація		
Повна назва закладу освіти структурного підрозділу	та вищої та	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій кафедра української філології та журналістики
Ступінь освіти та кваліфікації мовою оригіналу	та назва	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Освітня кваліфікація – бакалавр журналістики Перший (бакалаврський) рівень відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій України, бакалавр журналістики
Офіційна назва освітньої програми	назва	Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С7 «Журналістика» галузі знань С «Журналістика»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	та освітньої	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації		Акредитована Сертифікат про акредитацію спеціальності УД 12017262, дійсний до 01.07.2029 2019 р. Наступна акредитація 2029 р.
Цикл/ рівень		Перший (бакалаврський) рівень: НРК України – 6 рівень, FQ ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови		Наявність повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, або освітнього ступеня молодшого бакалавра, або особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план
Мова(и) викладання		Українська (окремі освітні компоненти викладаються англійською мовою).
Термін освітньої	дії	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми

програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://www.cusu.edu.ua/ua/department-of-journalism-publishing-and-editing/osvitno-profesiina-prohrama
2 – Мета освітньої програми	
<p>Програма розроблена відповідно до місії та стратегії університету й спрямована на комплексну підготовку на основі компетентнісного підходу конкурентоспроможного професіонала в галузі соціальних комунікацій, здатного працювати на рівні сучасних комунікаційних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство. Важливим бачиться процес формування особистості журналіста, здатного ефективно виконувати професійні завдання щодо організації та здійснення медійної діяльності.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<p>Галузь знань: С7 Журналістика Спеціальність: С Журналістика Об'єкти вивчення та діяльності: соціальні комунікації в різних їхніх виявах і видах; продукти соціального комунікування; аудиторія та інші споживачі (користувачі) цих продуктів. Мета навчання: сформувати здатність випускника розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов. Теоретичний зміст предметної області: поняття про журналістику, рекламу та зв'язки з громадськістю, видавничу діяльність та редагування й інші види комунікаційної діяльності як соціальнокомунікаційні інститути. Методи, методики та технології: прикладні соціальнокомунікаційні технології; методи й методики збору, обробки та поширення інформації, медіапланування, професійні норми та стандарти й інші спеціальні методики, що використовують у сфері соціальних комунікацій і вузькопрофесійних галузях соціального комунікування. Інструменти та</p>

	обладнання: телевізійне та радіообладнання, комп'ютерна техніка, програмне забезпечення для обробки зображень, відео, звуку та верстки
Орієнтація освітньої програми	Програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі й цінності журналістської освіти й теорії та методики журналістської творчості, про традиційні та інноваційні підходи до розв'язання проблем сучасних медіа засобами соціальних комунікацій.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма за спеціальністю «Журналістика» спрямована на поєднання журналістських стандартів, креативного мислення і редакторсько-видавничої практики в рамках соціальних комунікацій.
Особливості програми	Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних та професійно орієнтованих знань і вмінь, здатності розв'язувати типові професійні завдання в галузі журналістики та суміжних спеціальностей.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники зможуть виконувати роботу за напрямом 2451.2 Письменники, редактори та журналісти (згідно з Класифікатором професій ДК 003:2010). Зокрема, вони можуть обіймати посади: <ul style="list-style-type: none"> ● журналіста в друкованих, інтернет-ЗМІ, на радіо, телебаченні тощо; ● кореспондента в інформаційних агентствах та інших новинних ЗМІ; ● прес-секретаря організацій та установ різного спрямування; ● редактора в друкованих, інтернет-ЗМІ, на радіо, телебаченні; ● ведучого програм на радіо і телебаченні.
Подальше навчання	Право продовжувати навчання на другому рівні вищої освіти та здобувати додаткові кваліфікації у системі післядипломної освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес побудований на основі студентоцентрованого, практико-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного та міждисциплінарного підходів. Викладання передбачає проведення лекцій,

	<p>семінарських, практичних та тренінгових занять, самостійну роботу, групове та індивідуальне консультування, індивідуальний супровід науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>Навчання відбувається через проходження різноманітних видів практик.</p> <p>Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, GoogleMeet, Skype та ін.), форуми, чати, сервіси GoogleWorkspaceforEducation тощо.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою здійснюється на принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/не зараховано) та кредитна трансферно-накопичувальна (100-бальна) система (ЄКТС), яка передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності.</p> <p>Контрольні заходи оцінювання включають поточний та підсумковий контроль.</p> <p>Основні форми поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань здобувачів освіти визначаються робочою програмою дисципліни. Екзамени/заліки з освітніх компонентів, поточне тестування, перевірка практичних завдань, звітів з практик, результатів неформальної освіти за наявності, атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p>Основні форми підсумкового контролю: семестровий контроль (семестровий екзамен, диференційований залік або залік), атестація.</p> <p><i>Система оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості</i></p> <p><i>Дистанційні форми навчання:</i> з використанням освітніх платформ (Classroom, Zoom, GoogleMeet й ін.) та месенджерів (Telegram, Viber), перевірка презентацій, проєктів, тестування</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми в галузі журналістики, що передбачає застосування теорій та методів соціальних комунікацій і характеризується комплексністю умов організації журналістського процесу в засобах масової інформації.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

<p>(ЗК)</p>	<p>ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.</p> <p>ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.</p> <p>ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК13. Дотримання академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формувати інформаційний контент.</p> <p>СК03. Здатність створювати медіапродукт.</p> <p>СК04. Здатність організовувати й контролювати</p>

	<p>командну професійну діяльність.</p> <p>СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.</p> <p>СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.</p> <p>СК07. Здатність організувати та проводити наукові дослідження з метою впровадження їх результатів у медіадіяльність.</p> <p>СК08. Здатність брати участь у забезпеченні технологічного процесу випуску друкованого та електронного видань.</p> <p>СК09. Здатність підвищувати духовний, моральний, культурний, освітній потенціал аудиторії.</p> <p>СК10. Здатність орієнтуватися у основних засадах діяльності видавництва, принципів організації редакційно-видавничого процесу.</p>
7 – Програмні результати навчання (ПРН)	
	ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
	ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
	ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.
	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
	ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
	ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
	ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.
	ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
	ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
	ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору

	зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
	ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
	ПР12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою.
	ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
	ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
	ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
	ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.
	ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.
	ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
	ПР19. Організовувати редакційну роботу, брати участь у розробці концепції видання, інтернет-ресурсу, телерадіоканалу, програми, рубрики, авторського проєкту та їх корекції.
	ПР20. Проводити журналістичкознавчі дослідження.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Реалізацію освітньої програми забезпечують на 100% фахівці вищої та найвищої кваліфікації, з-поміж яких – 70% доцентів, 30% - докторів наук. З метою підвищення фахового рівня усі науково-педагогічні працівники, не менше ніж раз на п'ять років, проходять стажування (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kbbre), (Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kmrdc).

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічна база університету забезпечує якісне та ефективне провадження освітньої діяльності на ОП.</p> <p>Стан приміщень відповідає санітарно-гігієнічним нормам та підтверджений відповідними документами, наявні усі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідницької роботи студентів, передбачених ОП.</p> <p>До складу матеріально-технічної бази ОП входять:</p> <p>Навчальні корпуси: аудиторії, комп'ютерні класи з доступом до Інтернету та зоною WiFi, бібліотека, універсальний читальний зал, сховище періодичних видань.</p> <p>Інші об'єкти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Лекційні аудиторії, обладнані мультимедійним обладнанням - Спортивна та тренажерні зали - Зал скелелазіння - Зал атлетичної підготовки - Освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива) - Їдальня та пункти харчування - Гуртожиток - Основне сховище (300 осіб) і 6 укриттів у підвальних приміщеннях (1450 осіб) - Медпункт <p>Широкий спектр додаткових послуг та можливостей для студентів, зокрема:</p> <p>Юридична клініка та психологічна служба: надає студентам доступ до юридичної та психологічної допомоги.</p> <p>Мовний центр: допомагає студентам вдосконалити свої мовні навички.</p> <p>Media-простір ЦДУ: пропонує студентам місце для творчості, співпраці та спілкування.</p> <p>Молодіжний театр "Резонанс": дає можливість студентам проявити себе у творчості та розвинути театральні навички.</p> <p>Молодіжний центр: організовує різноманітні заходи та події для студентів.</p> <p>Санаторій-профілакторій "Юність": пропонує студентам оздоровчі послуги та профілактику захворювань.</p>
---	--

	<p><i>База відпочинку "Буревісник"</i>: надає студентам можливість відпочити та розслабитися на природі. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів та забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти університет враховує потреби різноманітного студентського контингенту, зокрема:</p> <p><i>Студентів з досвідом</i>: університет пропонує спеціальні програми та послуги для студентів, які вже мають досвід роботи або навчання.</p> <p><i>Працюючих студентів</i>: університет пропонує гнучкі графіки навчання та інші послуги, які допомагають студентам поєднувати навчання з роботою.</p> <p><i>Студентів з особливими освітніми потребами</i>: університет пропонує адаптивні програми та послуги для студентів з інвалідністю або іншими особливими потребами.</p> <p>Матеріально-технічна база ОП постійно оновлюється та вдосконалюється з метою створення найкращих умов для навчання та розвитку здобувачів освіти, що відповідає вимогам їхньої майбутньої професійної діяльності</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>ОП забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практик і підготовки до атестації. Студенти забезпечені базами проходження практики (укладено угоди із ЗМІ у м. Кропивницький).</p> <p>З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану автоматизовану систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: планування та організація освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності та ін.</p>

За угодою з компанією Microsoft університет бере участь у MSDN AcademicAlliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, VisualStudio та інші. Також, університет має ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплексу сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM) CPU 3.00GHz 86_64.

Бібліотека ЦДУ ім. В. Винниченка:

Фонд: понад 1,5 мільйона книг, 300 тисяч періодичних видань, 800 тисяч електронних ресурсів.

Доступ: читальні зали, абонементне обслуговування, міжбібліотечний абонемент, електронний каталог, доступ до електронних ресурсів.

Електронні ресурси:

- Офіційний сайт ЦДУ: <https://cusu.edu.ua/ua/>
- Електронні ресурси бібліотеки: електронний каталог, інституційний репозитарій, інші електронні ресурси та сервіси (<https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu>, <https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteku>).
- Система дистанційної освіти: Classroom, Moodle-ЦДУ (<https://moodle.cusu.edu.ua/>), Wiki (<https://wiki.cusu.edu.ua/>).
- Електронний каталог наукової бібліотеки: створений на основі системи Ірбіс (http://irbis.cusu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=F&I21DBN=BD2&P21DBN=BD2).
- Університетський репозитарій: для розміщення наукових праць та методичних матеріалів викладачів університету (<http://dspace.cusu.edu.ua/>).
- Моніторингові опитування: <https://eq.cusu.edu.ua/>

- Рекомендації щодо використання технологій дистанційного навчання:
<https://cusu.edu.ua/ua/component/content/article/942-studentu/15854-rekomendatsii-shchodo-poriadku-provedennia-zalikiv-ekzameniv-ta-atestatsii-z-vykorystanniam-tekhnologii-dystantsiinoho-navchannia?Itemid=2342>
 - Цифрові сервіси для неформальної та інформальної освіти:
<https://cusu.edu.ua/ua/studentu/tsyfrovi-servisy-dlia-osvity-ukrainy>
- Навчально-методичні матеріали:**
- Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів створено навчально-методичну базу на платформі GoogleWorkspaceforEducation, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з мобільних пристроїв та домашніх комп'ютерів - кожен ОК має Classroom з дидактичними матеріалами: для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни.
- Студентам доступні: робочі програми і силабуси навчальних дисциплін; наскрізні програми та робочі програми практик; методичні рекомендації з підготовки до атестації - щодо написання кваліфікаційних робіт, складання кваліфікаційного екзамену.
- На сайті університету у вільному доступі наявна інформація про:
- Інформаційне забезпечення студентської науки в університеті:
- [Студентське наукове товариство](#)
 - [Наукові конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, грантові програми](#)
 - ["Студентський науковий вісник"](#)
- Інформація про додаткові навчальні можливості
- [Мовний центр](#)
 - [Підготовка офіцерів запасу](#)
 - [Курси та тренінги](#)
 - [Обмін студентами](#)
 - [Доступність навчання для маломобільних груп населення](#)
- Працевлаштування:
- [Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників](#)

	<p>та інше:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Призначення стипендій - Вирішення конфліктних ситуацій
9 – Академічна мобільність	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії».</p> <p>Зокрема, заключні договори про співпрацю/угоди про співробітництво з наступними закладами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Київський національний університет імені Тараса Шевченка 01.12.2023 – 01.12.2028. 2. Львівський національний університет імені Івана Франка 01.02.2023 – 01.02.2028. 3. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (№140с/23) 20.12.23 – 20.12.28. 4. Сумський державний університет (№0001/60.33-2024н) 11.01.2024 – 11.01.2029. 5. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського 01.09.2023 – 01.09.2028. 6. Запорізький національний університет (№ 9-с) 14.03.2023 – 01.09.2024. <p>Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка; №31/01 – 36/28; 12.04.2024 – 12.04.2029.</p> <p>7. Державний університет телекомунікацій 28.02.2023 – 28.02.2028.</p>

<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном.</p> <p>Відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка».</p> <p>Зокрема, заключні договори про співпрацю/угоди про співробітництво з наступними закладами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Польща): Угода про співпрацю безстрокова. 2. Селезька академія (м. Катовіце, Польща): Договір від 22.12.2022 на 5 років (вважається продовженим на той самий термін і на тих самих умовах, якщо за 1 місяць до закінчення терміну дії Договору, жодна із сторін не заявить про його припинення або зміну)
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності С7 Журналістика галузь знань С Журналістика та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), кваліфікаційна робота), практики,	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Історія і культура України	3	Екзамен
ОК 2.	Філософія	3	Екзамен
ОК 3.	Іноземна мова	10	Залік,
ОК 4.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	10	Залік, екзамен
ОК 5.	Фізичне виховання	4	Залік

ОК 6	Українська мова за професійним спрямуванням	4	Екзамен
ОК 6.	Інформаційно-комп'ютерні технології	3	Залік
ОК 7.	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі	3	Залік
ОК 8.	Масова комунікація та інформація	8,5	Залік, екзамен
ОК 9.	Видавнича справа та редагування	4	Екзамен
ОК 10.	Українська мова в журналістській діяльності	6,5	Залік, екзамен
ОК 11.	Основи журналістики	6	Залік
ОК 12.	Фотожурналістика	3	Екзамен
ОК 13.	Медіакритика	4,5	Екзамен
ОК 14.	Теорія твору і тексту	5,5	Екзамен
ОК 15.	Теорія і методика журналістської творчості	5,5	Екзамен
ОК 16.	Медіаправо	4,5	Залік
ОК 17.	Агенційна журналістика	6	Екзамен
ОК 18.	Газетно-журнальне виробництво	5,5	Екзамен
ОК 19.	Теле– та радіовиробництво	4,5	Екзамен
ОК 20.	Види редагування	4	Залік
ОК 21.	Теорія журналістики	4,5	Екзамен
ОК 22.	Історія української журналістики	5	Екзамен
ОК 23.	Журналістика даних	4,5	Залік
ОК 24.	Новітні медіа/англійською мовою	4	Залік
ОК 25.	Інтернет-журналістика	5	Екзамен
ОК 26.	Соціологія масової комунікації	6	Екзамен
ОК 27.	Медіаменеджмент/англійськ	6,5	Екзамен

	ОЮ МОВОЮ		
ОК 28.	Практична стилістика	7,5	Залік, екзамен
ОК 29.	Кросмедійна журналістика	4,5	Екзамен
ОК 30.	Професійні стандарти журналістської діяльності	4,5	Екзамен
ОК 31.	Кваліфікаційна робота та її захист	4,5	
ОК 32.	Навчальна практика	7,5	Залік
ОК 33.	Виробнича практика	16,5	Залік
ОК 34.	Курсова робота з журналістського фаху	1,5	Залік диф.
ОК 35.	Курсова робота з редакторсько-видавничого фаху	1,5	Залік диф.
Загальний компонент:	обсяг обов'язкових	180	
Вибіркові компоненти ОП 60			
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ПРОГРАМИ:	ОСВІТНЬОЇ	240	

2. 2 Структурно-логічна схема ОП

Семестр	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
---------	---	----	-----	----	---	----	-----	------

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми галузі знань С7 Журналістика, спеціальності С Журналістика відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра журналістики із присвоєнням кваліфікації: бакалавр журналістики.

Атестація здійснюється відкрито й публічно.

Кваліфікаційна робота не може містити академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат та після захисту розміщується в репозиторії університету для вільного доступу;

4. Вимоги професійних стандартів

Повна назва та реквізити відповідного Професійного стандарту	Особливості освітньої програми, пов'язані з наявністю Професійного стандарту
<p><u>Стандарту вищої освіти України:</u> перший (бакалаврський) рівень, галузь знань С7 Журналістика, спеціальність С Журналістика (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 864).</p>	<p>У спеціальних (фахових, предметних) компетентностях освітньої програми враховано професійні компетентності Професійного стандарту, з-поміж яких такі:</p> <p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у</p>

	<p>своїй професійній діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формувати інформаційний контент.</p> <p>СК03. Здатність створювати медіапродукт.</p> <p>СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.</p> <p>СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.</p> <p>СК06. Здатність до провадження безпечної медіа діяльності.</p>
--	--

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) включає в себе: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, які покликані запобігти плагиату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВСЗЯО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі: стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнорукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: <http://surl.li/klzoa> Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральнорукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральнорукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов'язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту

здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Таким чином, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складові, а саме:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів

8. Опис освітньо-професійної програми

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК, ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР09, ПР10	ОК-01	Історія і культура України
ІК, ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР09, ПР10	ОК-02	Філософія
ІК, ЗК12, ЗК13	ПР12	ОК-03	Іноземна мова
ІК, ЗК12, ЗК13	ПР12	ОК-04	Іноземна мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК10, ЗК13	ПР10	ОК-05	Фізичне виховання
ІК, ЗК01, ЗК11, ЗК13, СК02	ПР11	ОК-06	Українська мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК05, ЗК10, ЗК13, СК08	ПР05	ОК-07	Інформаційно-комп'ютерні технології
ІК, ЗК10, ЗК13, СК04, СК06	ПР10, ПР18	ОК-08	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі
ІК, ЗК10, ЗК13, СК01, СК09	ПР05, ПР10, ПР13, ПР18	ОК-09	Масова комунікація та інформація
ІК, ЗК13, СК04, СК08, СК10	ПР06, ПР16, ПР19	ОК-10	Видавнича справа та редагування
ІК, ЗК13, СК 9, СК 10	ПР11, ПР15	ОК-11	Українська мова в журналістській діяльності
ІК, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК13, СК01	ПР02, ПР10	ОК-12	Основи журналістики

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК, ЗК02, ЗК10, ЗК13, СК03	ПР02, ПР15	ОК-13	Фотожурналістика
ІК, ЗК03, ЗК13, СК06, СК09	ПР03, ПР09, ПР13	ОК-14	Медіакритика
ІК ЗК10, ЗК11, ЗК13, СК03	ПР10, ПР11, ПР15	ОК-15	Теорія твору і тексту
ІК, ЗК02, ЗК04, ЗК13, СК03	ПР02, ПР15	ОК-16	Теорія і методика журналістської творчості
ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК04	ПР06, ПР09, ПР18	ОК-17	Медіаправо
ІК,ЗК02, ЗК07, ЗК13,СК02	ПР04, ПР14, ПР17	ОК-18	Агенційна журналістика
ІК,ЗК02, ЗК07, ЗК13, СК01, СК03, СК04, СК08	ПР02, ПР05, ПР07, ПР15, ПР19	ОК-19	Газетно-журнальне виробництво
ІК,ЗК02, ЗК07, ЗК13, СК01, СК03, СК04, СК08	ПР02, ПР05, ПР07, ПР15, ПР19	ОК-20	Теле- та радіовиробництво
ІК,ЗК11, ЗК13, СК08 СК10	ПР11,ПР15	ОК-21	Види редагування
ІК,ЗК02, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР02, ПР10, ПР18	ОК-22	Теорія журналістики
ІК,ЗК02, ЗК10, ЗК13	ПР10	ОК-23	Історія української журналістики
ІК,ЗК02, ЗК05, ЗК08, ЗК13, СК03	ПР04, ПР05, ПР08, ПР13	ОК-24	Журналістика даних
ІК,ЗК02, ЗК03, ЗК13	ПР02, ПР13, ПР17	ОК-25	Новітні медіа
ІК,ЗК02, ЗК13, СК01, СК02, СК03, СК08, СК09	ПР02, ПР13, ПР15, ПР17, ПР19	ОК-26	Інтернет-журналістика
ІК,ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР06, ПР09, ПР13,ПР18	ОК-27	Соціологія масової комунікації

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК,ЗК02, ЗК13, СК04, СК05	ПР06, ПР13, ПР16, ПР18	ОК-28	Медіаменеджмент
ІК,ЗК11, ЗК13, СК03, СК09	ПР11, ПР15	ОК-29	Практична стилістика
ІК,ЗК02, ЗК05, ЗК08, ЗК13, СК03, СК08	ПР02, ПР04, ПР05, ПР08, ПР15, ПР17, ПР19	ОК-30	Кросмедійна журналістика
ІК,ЗК02, ЗК03, ЗК13, СК06	ПР02, ПР03, ПР10, ПР18	ОК-31	Професійні стандарти журналістської діяльності
ІК,ЗК02,ЗК08, ЗК13, СК01	ПР01	ОК-32	Кваліфікаційна робота та її захист
ІК, ЗК01, ЗК06, ЗК07, ЗК13, СК01	ПР01, ПР06, ПР07	ОК-33	Навчальна практика
ІК, ЗК01, ЗК06, ЗК07, ЗК13, СК01	ПР01, ПР06, ПР07	ОК-34	Виробнича практика
ІК,ЗК04, ЗК13, СК07	ПР04, ПР20	ОК35	Курсова робота з журналістського фаху
ІК,ЗК04, ЗК13, СК07	ПР04, ПР20	ОК-36	Курсова робота з редакторсько-видавничого фаху

9.Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.03.2021 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № [600](#) (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № [584](#), з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № [441](#)). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
5. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 509 від 12.06.2019](#) та [№ 519 від 25.06.2020](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
6. [Стандарт вищої освіти України](#): перший (бакалаврський) рівень, галузь знань С7 Журналістика, спеціальність С Журналістика (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 864).
7. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2016 р. № 266 із змінами, в редакції від 30 серпня 2024 р. № 1021. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
8. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 [№ 327](#) (зі змінами, в редакції від 16.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
9. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>
10. Зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-239 від 28.04.2017 р. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/c>

10. Прикінцеві положення

Освітня програма містить вимоги до підготовки бакалаврів за спеціальністю С Журналістика стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності С Журналістика;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою, та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Розробники ОП самостійно визначили перелік дисциплін, практик та інших освітніх компонентів, необхідних для набуття передбачених ОП компетентностей та результатів навчання.

Розробники ОП використовують власні формулювання спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і результатів навчання, враховуючи вимоги професійних стандартів до професійних компетентностей випускника.

Корисні посилання:

1. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>
(<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page=>
2. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
3. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>
5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/611052/mod_resource/content/1/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf
6. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8_book_2015.pdf
7. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / Авт. : В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsehu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start>

